

HEBBEN WIJ DE X-FACTOR?

In iedereen is de Geest zichtbaar aan het werk, ten bate van de gemeente (1 Korintiërs 12,7)

De *X-factor* – wat is dat eigenlijk? Ja, da's een Tv-programma, een talentenjacht – dat weten de meeste mensen wel. Maar wat wordt er precies met die uitdrukking 'de X-factor' bedoeld? Ik heb het voor de zekerheid opgezocht in de *Online Encyclopedie*. Daar staat: de X-factor is 'een ondefinieerbaar iets waardoor iemand meer uitstraling en succes heeft dan anderen.' Het is dus iets ongrijpbaars. Zoals je van iemand kan zeggen: 'Die heeft het.' Wat is dat 'het' dan precies? Ja, dat is lastig te zeggen.

Toch zegt Paulus ook: 'Jij hebt het.' En: hij heeft het. Sterker: we hebben 'het' allemaal! Allemaal? En wat dan? De Geest! Hè ja, lekker vaag! Ja, maar toch kan Paulus wel concrete dingen noemen. Iedereen in de kerk heeft dankzij de Geest wel iets. De één heeft *wijsheid* – de gave om op de juiste plaats en op het juiste moment het goede te zeggen of te doen. Een ander heeft de gave van de *kennis* – het vermogen om God lief te hebben met het verstand. En een derde heeft het talent om zaken in een helder licht te plaatsen en weer een ander heeft een talent voor een *groot geloof*.

Even tussendoor: dat vind ik zo mooi van Paulus - dat hij een groot geloof als een van de gaven noemt. Let wel: *een van de*, niet: de belangrijkste. Dat betekent: een groot geloof wordt niet van iedereen gevraagd. Het is ook niet iedereen gegeven. Sommigen hebben wél de gave van een groot geloofsvertrouwen, maar jij met je kleine of wankele geloof mag er ook zijn. Want jij hebt vast iets anders meegekregen. Jij kunt misschien goed luisteren. En zo kunnen we het lijstje van Paulus zelf wel aanvullen.

Er zijn gemeenteleden met muzikale gaven. Er zijn ouderen en jongeren die het talent hebben om met kinderen om te gaan. Er zijn mensen die bekwaam zijn in het maken van een mooie layout voor website of liturgie. Anderen zijn een ster in bloemschikken. Je hebt denkers en doeners, techneuten en dichters. Zo heeft iedereen wel een gave of talent. De gemeente van Jezus is een waaier van veelkleurigheid. Er is niet één kleurtje dat ontbreekt. In het Tv-programma *De X-factor* blijft er altijd aan het eind maar één iemand over die de X-factor heeft. Maar in de kerk zijn we allemaal winnaar. Wat een rijkdom!

Ja, dat zeg ik nu wel: allemaal winnaar. Maar zo gaat het niet altijd. Ook in de kerk hebben we soms de neiging om er een wedstrijdje van te maken. Je hebt altijd mensen die er vanuit gaan dat hun gave de grootste en de belangrijkste is. Die denken: 'Ik ben het, want ik heb het.' Dat kwam in de tijd van Paulus al voor. In Korinthe had je mensen die deden alsof ze kampioen bidden waren of lid van de eredivisie diaconaat. Met andere woorden: de gave van de ander is maar van het niveau tweede divisie.

Dat gevaar om zichzelf op de voorgrond te plaatsen doet zich altijd voor waar mensen bij elkaar komen. Ook in de kerk. En bij tijd en wijle lijden we daar

misschien zelf ook wel eens aan. Dan moet de hele kerk het liefst ons kleurtje aannemen.

Maar daar komt in onze tijd nog een ander gevaar bij. Ik doel op het individualisme. Wij zijn in de meeste gevallen best wel voor veelkleurigheid. 'Je moet een ieder het zijne gunnen,' zeggen we dan. Maar dat zeggen we niet altijd om de ander de ruimte te geven, maar vooral vanwege de vrijheid om zelf onze gang te kunnen gaan. Iedereen mag zijn of haar eigen kleurtje hebben, *als ik dan maar vrij ben om mijn eigen kleurtje te kiezen*. Zou die houding niet de reden zijn dat veel kerken geen echte gemeenschappen zijn? Veelkleurigheid klinkt mooi – leven en laten leven -, maar wordt dat niet snel los zand? Een kleurenwaaier heeft ook een verbindingspunt nodig, anders valt de boel helemaal uit elkaar. Wat is ons verbindingspunt?

Wat zei Paulus ook alweer? O ja, de Geest. Och ja, maar dat zeiden we al: dat is zo vaag. Dat is net zo vaag als de X-factor. Net zo vaag ook als wat een kunstenaar zei toen iemand hem vroeg wat echte kunst nu tot kunst maakt: 'De *snif*,' zei hij. De snif – het woord bestaat niet eens, maar hij wilde daarmee laten zien dat wat kunst tot kunst maakt juist het onbevattelijk is. Is het zo ook niet met het woord 'Geest'? Het is zo mistig, zo ondoorgrondelijk, zo 'snif'. Slaat het wel ergens op?

Toch was het voor Paulus lang niet zo mistig. Paulus zelf liep, om zo te zeggen, op de Geest zoals een motor loopt op benzine. Het bracht hem in alle uithoeken van de wereld. Het dreef hem voort. Voor hem was het een concrete kracht. Een X-factor. Die ware X-factor van christenen is namelijk dit:

Dit is het zogenaamde Christusmonogram. Je ziet een X met een P erdoor heen. Maar het zijn geen gewone letters. Het zijn Griekse letters. De X staat voor CH. En de P is in het Grieks een R. Er staat dus eigenlijk: CHR – de afkorting voor: Christus. Wat is dus de X-factor van christenen? De Christus-factor! De Geest van *Jesus*! Kijk, nu hebben wij er meteen een gezicht bij!

Jesus - waar hij kwam, daar bracht hij mensen bij elkaar. Jesus was en is niet los verkrijgbaar. Heb je met Jesus te maken, dan krijg je er meteen een hele lading mensen bij. Mensen van allerlei slag en instelling. Een enorme diversiteit. Wat deelden die mensen met elkaar? O nee, geen leer of opvatting. Zij deelden met elkaar in de eerste plaats: een persoon. Een persoon die hen aankeek. Een persoon die iets in hen zag. Iets wat ze zelf misschien nog niet eens zagen. Het 'iets' werd misschien in hen geblokkeerd door eigenwaan, ziekte, minderwaardigheidscomplex, niet-geleefd of verkeerd-geleefd leven. Maar Jesus haalde blokkades weg, zodat mensen nieuw aan het licht kwamen. Zodat hun gaven aan het licht kwamen.

De Geest van Jezus is dus de ware X-factor in de kerk. Hebben wij die X-factor? In het komende seizoen staat er weer een heleboel op stapel. Catechese, schrijven van beleidsplannen, gesprekskringen, bezoeken, missionair werk, vergaderingen, evenementen, tal van kerkdiensten, kindernevendienst, musical, groeigroepen, noem het maar op. Een veelkleurigheid aan activiteiten verricht door een veelkleurigheid aan mensen. Prachtig. Maar zonder *Christus-factor* blijft het behelpen. Al onze activiteiten zullen gerommel in de marge of los zand blijven als wij niet gedragen en gedreven worden door de invloed van Jezus. Laten we dan in het nieuwe seizoen biddend en werkend afstemmen op zijn Geest.

VOORBEREIDING

Welkomstwoord

we gaan staan

*Intochtspsalm: **Psalm 133***

Zie toch hoe goed, hoe lieflijk is 't dat zonen
van 't zelfde huis als broeders samenwonen.
Eén liefdeband houdt hen tezaam.
De zegen van Gods hoog verheven naam
daalt op en neer vol zoete tederheid,
als olie die den priester wijdt.

Als olie die Aärons baard en kleren
met geur doordringt, zo is de gunst des Heren
voor wie eendrachtig samen zijn.
Als dauw is het, die ligt zo mild en rein
op Hermons top en daalt op Sion neer.
't Wordt al een tuin voor God den Heer.

Jeruzalem! Hier geeft de Heer zijn zegen,
hier woont Hij zelf, hier wordt zijn heil verkregen
en leven tot in eeuwigheid.

Stilte voor persoonlijke voorbereiding

Bemoediging, drempelgebed en groet

v.: onze hulp is in de naam van de Heer

g.: **die hemel en aarde gemaakt heeft**

v.: die trouw blijft tot in eeuwigheid

g.: **en niet laat varen het werk van zijn handen**

v.:

door Jezus Christus, onze Heer

g.: **Amen**

v.: de Heer zij met u

g.: **ook met u zij de Heer**

we gaan zitten

Korte inleiding op de dienst

*Zingen: **Tussentijds 10***

Zomaar een dak boven wat hoofden,
deur die naar stilte openstaat.
Muren van huid, ramen als ogen,
speurend naar hoop en dageraad.
Huis dat een levend lichaam wordt
als wij er binnengaan
om recht voor God te staan.

Woorden van ver, vallende sterren,

vonken verleden hier gezaaid.
Namen voor Hem, dromen, signalen,
diep uit de wereld aangewaaid.
Monden van aarde horen en zien,
onthouden, spreken voort,
Gods vrij en lichtend woord.

Tafel van Eén, brood om te weten
dat wij elkaar gegeven zijn.
Wonder van God, mensen in vrede,
oud en vergeten nieuw geheim.
Breken en delen, zijn wat niet kan,
doen wat ondenkbaar is,
dood en verrijzenis.

Gebed om ontferming

.... zo bidden en zingen wij:

Ky-ri-e e - lei-son, Ky-ri-e e - lei-son,
Ky-ri-e e le - i - son.

*Glorialied: **Gezang 247***

De Geest des Heren heeft
een nieuw begin gemaakt,
in al wat groeit en leeft
zijn adem uitgezaaid.
De Geest van God bezielt
wie koud zijn en versteend
herbouwt wat is vernield
maak een wat is verdeeld.

Wij zijn in Hem gedoopt
Hij zalft ons met zijn vuur.
Hij is een bron van hoop
in alle dorst en duur.
Wie weet vanwaar Hij komt
wie wordt zijn licht gewaar?
Hij opent ons de mond
en schenkt ons aan elkaar.

De geest die ons bewoont
verzucht en smeekt naar God

dat Hij ons in de Zoon
doet opstaan uit de dood.
Opdat ons leven nooit
in weer en wind bezwijkt,
kom Schepper Geest, voltooi
wat Gij begonnen zijt.

Uitdelen kleurpotloden

Zingen: ***Evangelische Liedbundel 428***

Dit is mijn hand en dat mijn voet
'k Heb ze al - le - bei no - dig;
waar moet ik heen als één het niet doet?
Niets is er o - ver - bo - dig.
'k Heb mijn voe - ten no - dig om te lo - pen
en mijn han - den om mijn schoe - nen vast te kno - pen.
Hand, voet, knie, oog, oor, neus, keel,
al - les is no - dig, niets te veel.
Al - les is no - dig, niets te veel.

Mijn hand kan niet zeggen tegen mijn voet:

'Ik heb jou niet nodig'.

Stel je eens voor, dan ging het niet goed.

Niets is er overbodig.

Want al kan ik met mijn handen ballen,
zonder mijn voeten zou ik op mijn snufferd vallen.

Hand, voet, knie, oog, oor, neus, haar,

alles is nodig voor elkaar.

Alles is nodig voor elkaar.

Ik ben de hand en jij de voet;

wij zijn allebei nodig.

Wat ik niet kan, kan jij juist goed.

Niemand is overbodig.

Jij bent gemaakt om mee te spelen,

te lachen en te huilen en alles mee te delen.

Niemand is minder, niemand is meer.
Ieder is nodig bij de Heer.
Ieder is nodig bij de Heer.

ROND HET WOORD

Gebed bij de opening van het Woord

Schriftlezing: 1 Korintiërs 12: 4-18

⁴ Er zijn verschillende gaven, maar er is één Geest; ⁵ er zijn verschillende dienende taken, maar er is één Heer; ⁶ er zijn verschillende uitingen van bijzondere kracht, maar het is één God die ze allemaal en bij iedereen teweegbrengt. ⁷ In iedereen is de Geest zichtbaar aan het werk, ten bate van de gemeente. ⁸ Aan de een wordt door de Geest het verkondigen van wijsheid geschonken, aan de ander door diezelfde Geest het overdragen van kennis; ⁹ de een ontvangt van de Geest een groot geloof, de ander de gave om te genezen. ¹⁰ En weer anderen de kracht om wonderen te verrichten, om te profeteren, om te onderscheiden wat wel en wat niet van de Geest afkomstig is, om in klanktaal te spreken of om uit te leggen wat daar de betekenis van is. ¹¹ Al deze gaven worden geschonken door een en dezelfde Geest, die ze aan iedereen afzonderlijk toebedeelt zoals hij wil.

¹² Een lichaam is een eenheid die uit vele delen bestaat; ondanks hun veelheid vormen al die delen samen één lichaam. Zo is het ook met het lichaam van Christus. ¹³ Wij zijn allen gedoopt in één Geest en zijn daardoor één lichaam geworden, wij zijn allen van één Geest doordrenkt, of we nu Joden of Grieken zijn, of we nu slaven of vrije mensen zijn.

¹⁴ Immers, een lichaam bestaat niet uit één deel, maar uit vele. ¹⁵ Als de voet zou zeggen: 'Ik ben geen hand, dus ik hoor niet bij het lichaam,' hoort hij er dan werkelijk niet bij? ¹⁶ En als het oor zou zeggen: 'Ik ben geen oog, dus ik hoor niet bij het lichaam,' hoort het er dan werkelijk niet bij? ¹⁷ Als het hele lichaam oog zou zijn, waarmee zou het dan kunnen horen? Als het hele lichaam oor zou zijn, waarmee zou het dan kunnen ruiken? ¹⁸ God heeft nu eenmaal alle lichaamsdelen hun eigen plaats gegeven, precies zoals hij dat wilde.

*Zingen: **Gezang 250***

Kom, Heil'ge Geest, Gij vogel Gods,
daal neder waar Gij wordt verwacht.
Verschijn, Lichtengel, in de nacht
van onze geest, verward en trots.

Waar Gij niet zijt, is het bestaan,
is alle denken, alle doen
zo leeg en woest, zo dood, als toen
Gij, Geest, nog niet waart uitgegaan.

Er is geen licht dan waar Gij zijt,
uw vleugels breidt, uw vleugels strekt,
geen leven, dan waar Gij het wekt
in een gemis dat naar U schreit.

Hoor, Heil'ge Geest, wij roepen U!
Kom, wees aanwezig in het woord;
wek onze geest, opdat hij hoort,
wek ons tot leven, hier en nu.

O Heil'ge Geest, wij zijn verblijd:
Gij immers, eeuwig ondoorgrond,
legt zelf dit lied ons in de mond,
ten teken dat Gij bij ons zijt.

Uitleg en verkondiging: Hebben wij de X-factor?

Zingen: **Ionabundel 42**

Wij zijn het li-chaam en Eén is het hoofd.
Eén Geest geeft leiding en roept tot ge - loof.
Eén God de Va - der wij al - len ge
doopt in één hoop.

Christus die opsteeg
en hemelhoog leeft,
Jezus is Hij,
liefde die alles geeft.
Hij ging ten onder
en bracht aan het licht blij bericht.

Hij geeft zijn gaven,
aan ieder haar deel:
leraar of herder,
een ander profeet.
Zijn blijde boodschap
doet opstaan en leert ommekeer.

Vrouwen en mannen
horen zijn stem,
vormen zijn lichaam,
getuigen van Hem,
bidden en dienen
en zeggen Hem voort:
levend woord.

GEBEDEN EN GAVEN

Inzameling van de gaven bestemd voor: kosten startzondag

Gebeden

v.:zo bidden en zingen wij:

Houd mij in le-ven, wees Gij mijn red-ding,
steeds weer zoe-ken mijn o - gen naar U.

*Stil gebed – Onze Vader
we gaan staan*

*Slotlied: **Tussentijds 209***

In Christus is noch west noch oost
In Hem noch zuid noch noord,
één wordt de mensheid door zijn troost,
de wereld door zijn woord.

Tot ieder hart, dat Hem behoort,
met Hem gemeenschap vindt.
De dienst aan Hem is 't gouden koord
Dat allen samen bindt.

Geliefden, sluit u dan aaneen,
vanwaar en wie ge ook zijt,
als kind'ren om uw Vader heen
en Christus toegewijd.

Laat zuid en noord nu zijn verblijd,
Hem prijzen west en oost.
Aan Christus hoort de wereld wijd,
in Hem is zij vertroost.

Zegen